

Antonia Pavlic
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
IN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, NOVEMBER 25, 1969

STEV. LXVII - VOL. LXVII

Samo do prejšnje mere

Sovjetska zveza je oborožila Egipt, Sirijo in Irak le do meje, kot so bile oborožene pred vojno junija 1967.

WASHINGTON, D.C. — Združene države so izvedle posebno študijo o položaju oborožitve arabskih držav, sosed Izraela. Ta je namreč nedavno trdil, da je Sovjetska zveza oborožila arabske države preko mere pred vojno junija 1967. Izraelski vodniki so zato pritisnili na ZDA, naj jim omogočijo nabavo večjih količin modernega orožja, da ne bo s sovjetskimi dobavami orožja Arabcem porušeno ravnotežje sil, ki je trenutno glavna zavora novi splošni vojni.

Obrambni minister Izraela Moshe Dayan je nedavno izjavil, da ima Egipt sedaj nekako 70% več orožja, kot ga je imel pred vojno junija 1967, Jordanija, Sirija in Irak pa vsak po 50% več.

Združene države so celoten položaj podrobno proučile in prišle do zaključka, da je Sovjetska zveza v glavnem le nadomestila arabskim sosedom Izraela izgubljeno orožje, ni pa šla veliko preko te mere. Glavna sprememba je v tem, da so Sovjeti poslali Arabcem modernejša orožja, kot je bilo ono, ki so ga imeli v vojni z Izraelom izgubili. Tako ima Egipt sedaj okoli 90. najmodernejših sovjetskih lovskih letal Suhoj-7, med tem ko jih je prej imel kvečjemu kak ducat. Prav tako ima Egipt sedaj veliko večje število raznih vrst raket za obrambo pred sovražnimi letali.

Izrael je od vojne sem tudi močno okrepil svoje oborožene sile in seveda tudi zaloge orožja in opreme. Poleg tega je dobil že prvi ducat modernih ameriških Phantom F4 letal od 50, ki jih je kupil v ZDA. Verjetno je dobil tudi večje število raket za obrambo pred letalskimi napadi.

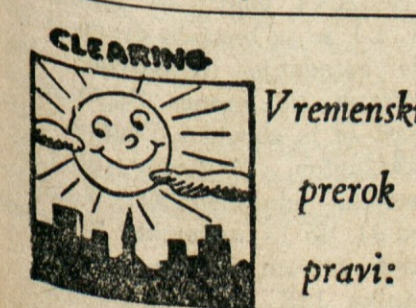
Arabske države se kljub vsej navidezni bojevitosti zavedajo, da vojaško Izraelu za enkrat še niso kos, zato se ne upajo spuščati v novo splošno vojno. Če do te le pride, se bo to zgodilo nemara proti volji odgovornih vlad in vojaških vodnikov.

NATO išče nove ideje

BRUXELLES, Belg. — V vodstvu NATO se dobro zavedajo, da bodo pogajanja v Helsinkih imela odločilen vpliv na bodočnost njihove obrambne organizacije. Zato premišlujejo že sedaj, kako naj se preuredi in preusmeri obramba članic NATO.

Zaenkrat se najbolj vnamajo za načrt, kako bi NATO dobila posebno brodogojne takih podmornic, ki bi lovile sovražnikove podmornice in jih uničevale. To brodogojje bi imelo glavno nalogo varovati ameriške Polaris podmornice pred sovjetskimi preganjanjem. Pravijo, da se ni treba bati, da bi bilo to s tehnične strani nedosegljivo.

Priporočajte A.D. tem, ki jo še nimajo!

Novi grobovi

Agnes Koby

V nedeljo ponoči je umrla v Pavilion Nursing Home 76 let stara Agnes Koby s 1900 E. 30 St., rojena v Clevelandu, graduirala na Old Central High šoli in nato na Flora Stone Mather College, uradno priznana farmaceutka v Ohiju, ki je z možem dolga leta vodila drogerijo na 3240 Superior Avenue. Na tem mestu ima zadnja leta njen mož trgovino s fotografirskimi potrebščinami. Pokojna je bila žena Zygmunta, mati Mrs. Paul Kantz (S. Antonio, Tex.), Z. Williamsa (Starkville, Miss.) in Franka (Houston, Tex.). 12-krat stara mati, 5-krat pramat. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v sredo, ob 8.45, v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9.30, nato na Kalvarijo. Namesto vencev priporoča družina prispevke za Boys Town v Nebraska ali za Alliance College v Cambridge Springs, Pa.

Revščina ulegne vodili v državljansko vojno

WASHINGTON, D.C. — Narodna komisija za proučevanje vzrokov in preprečevanje nasilja v poročilu o svojih zaključkih svari pred nevarnostjo državljanjske vojne, če ne bo dežela začela obsežnega boja proti revščini.

Če pojde naprej po sedanji poti, bodo postala mestna središča zločinov in se ne bo varno skozi nje voziti drugače, kot po posebej zavarovanih 'hodnikih', med tem ko bodo ljudje z boljimi dohodki živeli v predmestjih, obdanih z varnostnim obročem. Ljudje se bodo vozili skozi mesta, kjer bo stisnjena revščina sredi zločinov, v oklopnih avtomobilih. Vsak čas bodo možni spopadi, pa naj bo za to kak poseben vzrok ali ne. Povsod bo dovolj orožja in boji utegnejo biti močno krvavi.

Komisija poudarja, da se lahko take črne bodočnosti izognemo, če poskrbimo za odstranitev kotske revščine v mestnih getih in poskrbimo za ustvarjanje odprte družbe, kjer bo vsakdo imel možnost doseči dostojno življenjsko raven. Treba je takoj začeti z resnim in načrtnim naporom pri reševanju vprašanj mest in združevanja teh s predmestji v enoto.

Husak že čuti spletk svojih nasprotnikov

Dubčekovega naslednika 'realista' Husaka v ČSR 'konservativni' partiji vneto žagajo doma, v Kremlju in v satelitskih glavnih mestih.

DUNAJ, Avstr. — Dunaj je danes poleg Varšave edino mesto v Evropi, kjer 'kuhajo' na debelo razne zakulisne politične novice za železno zaveso. Med najbolj zanimive spada gotovo novica iz Budimpešte, da je tja prišel češki komunist V. Bilak z mislijo, ki mu jo je naročil dr. G. Husak. Bilak naj bi vplival na madžarske komuniste, naj bodo oprezní napram gonji, ki jo vzpirajo najbolj reakcionarni češkoslovaški komunisti proti dr. G. Husaku ne samo v Kremlju, ampak tudi v satelitskih glavnih mestih.

Ta novica odkriva par zanimivih pojavov. Najprvo se je gonja proti dr. G. Husaku začela zelo zgodaj, mora pa biti dobro organizirana, ako že intrigira proti dr. G. Husaku zunaj ČSR. Dalje je zanimivo, da Bilak ni udeležen pri tej gonji. Do sedaj so opazovalci mislili, da spada Bilak med voditelje kritikov dr. G. Husaka, saj je bil avgusta 1968 celo predviden za člana triumvirata, ki naj bi po vdoru čet Varšavskega pakta prevzel vlad v Pragi. Druga dva kandidata za triumvirat sta bila Indra in Kolder. Vsi trije so dobro zapisani v Kremlju, imajo pa svojo besedo tudi v Pragi.

Vse skupaj pomeni, da morajo biti med nasledniki Dubčka huda partijska trenja. Nihče ni pričakoval, da jih bo dr. G. Husak moral tako hitro čuti. Ali se je morda zadnje mesece kaj mi.

Spomin na Stalina obujajo

MOSKVA, ZSSR. — Podgoriny je 30. oktobra 1961 razlagal sovjetskemu kongresu Stalinove politične grehe in s tem zaključil debato o Stalinu. Stalinovo tuplo se je 1. novembra 1961 umaknilo iz Leninovega mavzoleja in našlo svoj grob pod zidom ob Kremlju. Od takrat je bil Stalin dolgo časa samo predmet kritike, vendar je kritika pešala od leta do leta, dokler se ni pokazalo, da hoče sedanji režim Brežnjeva in Kosygina rehabilitirati bivšega diktatorja.

Rehabilitacija hitro napreduje. Letos bodo na primer 21. decembra že praznovali Stalinov rojstni dan. Praznovanje bo v začetku le uradno, najbrže samo v časopisju. Vse kaže, da bodo s praznovanjem zvezane od leta do leta večje slovesnosti. Stopnjevanje slovesnosti bo dober barometer, kaj sodi režim o Stalinu, pa tudi o načelu 'oboževanja osebnosti.'

Večina podpira podporo Laosu

NEW YORK, N.Y. — L. Harris je povpraševal javnost, kako gleda na položaj v Laosu. Dognal je, da 57% ljudi odobrava sedanjo politiko podpiranja Laosu z vojnimi potrebščinami in vojaškimi svetovalci. Proti temu se je izjavilo 30% povprašanih. Za neposredni vojaški poseg ZDA v obrambo neodvisnosti Laosu pred komunisti se je izjavilo le 19% povprašanih.

zameril Kremlju? Iz vsega tega se je dalo sklepati, da Moskva še ni našla pravega zaupnika, ki naj bi prevzel politično vodstvo češkoslovaških komunistov, čeprav na zunaj obisipa dr. G. Husaka z vsemi častmi.

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj seje. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$12.

Društvom, ki imajo mesečni oglaš v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asessmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za \$12 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglaš v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno obilno društvenih vesti in novic.

APOLLO 12 IN ASTRONAVTI PLOVEJO PROTI HAVAJEM

Apollo 12 z astronauti Conradom, Gordonom in Beanom je včeraj popoldne ob 3.58, točno ob predvidenem času, pristal na Tihem oceanu kakih 400 milj jugovzhodno od Samoa otokov. Astronavti so bili naglo prepeljani v helikopterju na letalonosilko Hornet, nato je ta potegnila z moria tudi vesoljsko vozilo in odplula s kraja pristanka proti Havajem.

HOUSTON, Tex. — Odprava Apollo 12 je potekala po načrtu; izvedla je vse naloge z izjemo barvnih televizijskih oddaj z Lune. Na pot je vzletel Apollo 12 med grmenjem in bliski, saj je strela oplazila celo njega samega, na morju pa je pristal, kot je bilo to neobičajno viharo. Astronavti so se vrnili z 10-dnevnega potovanja v vesolje zdravi in trdni, kot je ugotovil zdravnik, ki jih je preiskal po povratku na letalonosilki Hornet v njihovi karanteni. Predsednik Nixon je astronautom kaki dve uri po povratku iz vesolja telefonično čestil k uspehu in jih kot vrhovni poveljnik oboroženih sil povišal v kapitane (bojnih ladij). Astronavti in vesoljska ladja Yankee Clipper so sedaj na letalonosilki Hornet, ki plove proti Havajem. Od tam bodo z letalom prenesli astronave z njihovim karantenskim bivališčem vred v Houston, Tex.

Polet Apollo 12 se je začel 14. novembra na Cape Kennedy, dosegel svoj višek s pristankom na Luni v Oceanu viharjev točno na predvidenem mestu in se včeraj zaključil s pristankom vesoljske ladje Yankee Clipper na Tihem oceanu. Vesoljska ladja je pristala na morju 'na glavi', pa se v nekaj minutah s pomočjo napihnjenja balonov vzvračala. Helikopter je odvrget nato v morje mornarje in 'ovratnik' za vesoljsko ladjo, s katerim so to zavarovali pred potopitvijo. V nekaj minutah so bili astronauti iz vesoljske ladje v helikopterju 66, ki je dvignil z morja tudi astronave Apollo 11, in na poti na letalonosilko Hornet. Vsi astronauti Apollo 12 so mornariški častniki, zato so bili sprejeti z vsemi častmi, ki jim gredo z njihovim položajem.

Ko so se uredili na letalonosilki v svoji karanteni, kamor se je z njimi zaprl tudi njihov zdravnik, jim je predsednik ZDA čestil po telefonu iz Bele hiše k izrednemu uspehu in jih povišal z včerajšnjim dnem iz 'komandirjev' v 'kapitane' (bojnih ladij). Vsi so bili tega veseli in so drug drugemu čestitali.

Astronavti in njihovo vesoljsko vozilo so sedaj na poti proti Havajem, kamor bodo dospeli v petek, nato pa bodo v letalu

prepeljani na Ellington letalsko oporišče v bližini Houstona v Teksasu. Od tam jih bodo prepeljali v lunske sprejemne laboratorij, kjer bodo ostali v karanteni do 11. decembra. Lunske kamenje in vse drugo, kar so astronauti prinesli s seboj z Lune, bo prenešeno v dveh različnih letalih v Houston, kjer bo po predhodnem pregledu izročeno strokovnjakom v študij. Vesoljska ladja Yankee Clipper bo v Houstonu 3. decembra.

Apollo 12 je v primeri z Apolom 11 napredek v toliko, da je pristal na Luni na točno določenem kraju, med ko je Apollo 11 letel proti Luni tako, da bi se s pomočjo zemeljske težnosti lahko vrnil proti Zemlji, če bi na kak način glavni motor vesoljske ladje odpovedal. Astronavta Conrad in Bean sta bila na Luni nad 30 ur in sta hodila po njeni površini preko 7 ur, več kot še enkrat toliko kot Armstrong in Aldrin. Z Lune sta Conrad in Bean prinesla poleg kamenja in lunskega prahu tudi dele vesoljskega vozila Surveyor 3.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Armada je odredila, da se postavi Lt. W. L. Calleyja Jr. pred vojno sodišče. Obtožen je umora 109 južnovietnamskih civilistov, mož, žensk in otrok, med njimi enega starega 2 leti. Poleg tega je armada odredila tudi novo preiskavo celega slučaja, da ugotovi, če niso višji predstavljeni hoteli prikriti množični pomor južnovietnamskih civilistov. Preiskavo bo vodil gen. W. R. Peers.

WASHINGTON, D.C. — Senat je včeraj odklonil povesanje davčnega odpisa na osebo od \$600 na \$1200 s 46:13. To je bila taktična poteza, ki naj bi onemogočila tudi zmago povesanju odpisa od \$600 na \$1000.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon je včeraj podpisal dogovor o prepovedi širjenja atomskega orožja. Istočasno je to storila tudi ZSSR. Dogovor bo veljaven, ko ga bo sprejelo in potrdilo skupaj 43 držav. Do tega števila jih manjka sedaj še 19.

PARIZ, Fr. — Poslanik H. C. Lodge je odločno zanimal, da bi bil on odklanjal tajne razgovore z rdečimi v Parizu, kot je to trdil zastopnik Hanoja. Izjavil je, da je vedno in kjer

Iz Clevelanda in okolice

Ples za Zahvalni dan — Slovenski dom na Holmes Avenue v Collinwoodu priredi jutri, v sredo, zvečer Ples in zabavo ob priliki Zahvalnega dne. Igral bo Pecon-Trebar orkester.

Tony's Polka Party — Tony Petkovšek ml., priredi v četrtak na Zahvalni dan ob šestih zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju že osmo zaporedno leto veliko slavlje "Tony's Polka Party". Igrali bodo razni orkestri, nastopili pevci in zvezdniki.

Namesto venca dar — Namesto venca na grob predsedniku SNO dr. Mihi Kreku je g. Franc Slemc, 1001 E. 72 Pl., daroval \$10 za Dom ostarelih v Lemontu.

Asesment — Danes je 25. v mesecu, ko društva pobirajo assesment.

Tajnica Podr. št. 25 SZZ bo pobirala assesment danes od 5.30 pop. do 8. zvečer v šoli sv. Vida.

Zadušnica — V četrtak ob osmih zjutraj bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Roso Simenc ob 3. obletnici smrti.

Jutri, v sredo, ob sedmih zvečer bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Frances Ponikvar ob 11. obletnici smrti.

Papir bodo pobirali — V šoli sv. Vida bodo pobirali star papir, časopise in drugo, 28. in 29. novembra. Prosiijo, da bi bil papir zvezan.

Nov odbor — Belokranjski klub ima za leto 1969-1970 sledeči odbor: predsed. Matija Hočevar, podpredsed. Maks Traven, taj. Vida Rupnik, blag. Olga Mauser, zapis. Milan Dovič, nadzorniki Stanley Zagorc, John Dejak in Matija Golobič.

Na Zahvalnem festivalu pri Mariji Vnebovzeti

Na Zahvalnem festivalu v nedeljo so dobili darila sledeči: \$500.00 — Marion Dreu, 18406 Neff Road; \$200.00 — James Krann, 723 E. 156 Street; \$100.00 — Matt Videtic, 716 E. 160 St.; \$50.00 — Mary Yeray, 472 E. 147 Street; \$50.00 — Matija Nemeč, 885 E. 236 Street; \$25.00 — Dolores Barba, 1446 E. 173 Street; \$25.00 — Charles St. James, 15717 Saranac Road.

Prehuda ježa?

Nekdo je moral biti ponoči hudo 'žejen', ker je šel in razbil veliko okno pred vvhodom v državno trgovino z žganimi pijačami na St. Clair Avenue sredi slovenske naselbine. Sodimo, da Slovenec ni bil, čeprav je tudi med nami dosti prijateljev žgane pijače.

Policija bodo spet na posebni straži

Mestni svet je sinoči odobril \$50,000 za posebne policijske patrole v sredi mesta. Te so bile v začetku tega meseca ukinjene zaradi porabljenih sredstev.

Osumljenec obtožen

Oblasti so obtožile prijeteja 28 let starega Roberta C. Puštare z 18616 Shawnee Ave. umora 17 let stare dijakinje Amelie Sambula preteklo soboto zvečer komaj nekaj desetih yardov od njenega domačega praga na 18715 Pawnee Avenue.

koli pripravljen začeti take razgovore tudi še sedaj, če rdeči to žele.

Prvi streli v hrbet SALT razgovorom v Helsinkih

HELSINKI, Fin. — Niso se delegatje obeh delegacij še dobro navadili na podnebeje v Helsinkih, ki je že postalo vzorec za pravo zimo, pa so že nasprotniki ideje o omejevanju strateškega oboroževanja začeli streljati ideji sami v hrbet. Prvi streli so prišli kot nalašč iz Amerike. Niso direktni, so streli okoli ogle.

Kot smo že pred začetkom razgovorov v Helsinkih večkrat poudarjali, je za uspeh pogajanj potrebno neko minimalno medsebojno zaupanje. Zaupanje se ne da ustvariti brez političnih razgovorov, saj je vsaka raba orožja le posledica neke politike. Politika in ne drugi nagibi pomeni tisto silo, ki goni narode v vojno. Seveda se o tem ne govori naravnost. Vzroki in povi do vojno dobijo svojo obleko, ki je večkrat ni lahko prepoznati. Za napredek razgovorov v

Helsinkih bodo torej potrebni tudi razgovori o politiki. Kje se bodo ti razgovori vršili, ali v Helsinkih ali v Washingtonu ali v Moskvi, bodo odločevali trenutni dejavniki. Vršiti se bodo morali in obsegati važna in mala vprašanja, kajti medsebojno zaupanje je kočljiv pojav, je velikokrat zelo hudomušen, včasih da več na malenkosti kot na bistvo.

Vse to nasprotniki razgovorov SALT dobro vedo, zato so svoj prvi napad usmerili ravno v problem zaupanja, ki se je praktično pojavil že pred začetkom konference. Treba je bilo namreč izbrati mesto za začetek konference. Amerika je imela svoj predlog, Sovjetska zveza svoj, zmagala je Moskva s Helsinkimi. Ne da se tajiti, da se je naša politika odločila za popuščanje, da pokaže Moskvi dobro voljo in vpošteva njene želje.

Pa so se takoj oglašili nasprotniki razgovorov in se začeli razburjati. Čemu je ameriška diplomacija tako hitro popustila? Kaj je dobila v zameno? Ali se ni ustvaril 'nevaren precedent', da si bodo namreč v Kremlju prisvajali pravico, da zmeraj obvelja njihova, kadar bi bilo treba izbirati nov sedež konference? Kdor se zagriže v taka vprašanja, dela — vede ali nevede — slona iz muhe. Oboževalci sovjetske politike lahko zapelje v skušnjava, da bodo iz tega slučaja skovali kar neke vrste 'privilegij' za sovjetsko diplomacijo. Nasprotniki komunizma bodo pa s svoje strani kazali s prstom ravno na taka propagandna pretiravanja in zahtevali od Washingtona, da ne sme biti več tako širokogruden do ruških želja.

Vse skupaj ni vredno piškavega oreha. Narodom je prav

vseeno, ali se vršijo razgovori tu ali tam, glavno je, da ne zastanejo in da se pomikajo proti uspehu.

Zato ne bi bilo slabo, ako bi naša politična javnost odločno nastopila proti takim bolj pretiranim kot d o k a zanim 'opreznostim' naših domačih domoljubov. Zavedati se moramo, s kom imamo opravka, moramo biti prožni pri obravnavanju formalnosti, zato pa dosledni v zasledovanju cilja. Kritika nasprotnikov konference nas ne sme plašiti, verjetno bodo potrebna še hujša popuščanja, ki bodo morda imela celo videz važnosti. V Helsinkih se je začela igra za milijone človeških življenj. To nam mora biti zmeraj pred očmi, ne pa malenkostne diplomatske praske, ki so morda zanimive za poklicne in poklicane kroge, ne pa za narode sveta.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 227 Tuesday, Nov. 25, 1969

NASA: Apollo ali Surveyor?

NASA je federalna organizacija, ki ima nalogo, raziskovati vesolje. Je to trenutno največja federalna agencija, ki pa obenem najlažje dobiva iz federalnega proračuna na milijone dolarjev. Saj je samo za priprave in organizacijo prvega poleta na Luno porabila tekom let nad \$25 milijonov! To je že tako ogromna vsota, da ima tudi nasprotniki, ne samo zagovornikov, kot navadno misli naša javnost. Kdo so nasprotniki in kdo so zagovorniki, kaj hočejo eni in drugi?

NASA porabi največ časa in denarja za raziskovanje vesolja, posebno planetov, v prvi vrsti pa Lune. To dela lahko na dva načina: ali sestavlja take vesoljske ladje, ki avtomatično letijo na cilje, ki jim jih postavi uprava organizacije, ali pa sestavlja take vesoljske ladje, ki v njih lahko prebivajo astronauti, ki potem vodijo ladjo do cilja, pri tem pa še preiskujejo vse, kar jim je naročeno od znanstvenikov. Vesoljske ladje prve vrste bi lahko imenovali na grobo avtomatične vesoljske ladje. Najboljši tip in tudi najbolj znan je Surveyor. Vesoljske ladje druge vrste bi za silo imenovali pilotirane vesoljske ladje, tip takih ladij je zankrat Apollo.

V NASA se že dolgo bje boj: Surveyor ali Apollo. Oboje je enako ali druga vrsto so naravno proizvodni stroški. Za Surveyor je treba porabiti komaj nekaj odstotkov zneska, ki ga je treba investirati v Apollo. To drži; ne zagovorniki ne nasprotniki te ali one vrste ladij temu ne ugovarjajo.

Cisto drugačni so odgovori na vprašanje: ali Surveyor lahko preskrbi vse tiste podatke iz vesolja, ki jih lahko preskrbi Apollo, ali instrumenti na Surveyor lahko opravijo vsa dela, ki jih premorejo astronauti v Apollu? Povprečen kompromis na to vprašanje se glasi nekako takole: Surveyor res ne more preskrbeti vsega, kar lahko preskrbi Apollo, toda izvrši lahko vse glavne naloge, ki jih stavijo znanstveniki. Ko preide debata v podrobnosti, tam se seveda odgovori zelo razlikujejo.

S trenjem, kdo zadostuje postavljenim ciljem, ali Surveyor ali Apollo, je pa v ozki zvezi trenje med stališčem astronautov in stališčem znanstvenikov, ki imajo v vrhovnem vodstvu NASA vsak svoje varuhe in zagovornike. Astronavti trdijo, da so samo vesoljske ladje Apollo sposobne, da res opravljajo vsa raziskovalna dela. Zato naj prevladajo, v njih naj pa imajo glavno besedo astronauti, dočim naj znanstveniki dobijo v njih položaj potnikov, ki šele na cilju lahko začno raziskovati, kar jih zanima, recimo, na Luni. Znanstveniki pravijo, da so le oni izvežbani v preiskovanju in da le oni lahko učinkovito izrabijo čas za raziskovanje. To je izredno važno, kajti čas za raziskovanje je zelo pičlo odmerjen v primeri s časom, ki je potreben za vsak polet. Saj znanstveniki morejo iztrgati iz časa, namenjenega za polet, komaj par odstotkov za namene svoje potovanja. Vzemimo praktičen slučaj: znanstveniki bi na Lunini površini v kratko odmerjenem času gotovo bolj sistematično in pravilno nabirali kamenje, skale, prah, pesek, sipo itd. kot pilotje, ki imajo o tem poslu v najboljšem slučaju le osnovne pojme. Boj gre torej med znanstveniki in piloti o tem, kdo postavlja programe za polete in kdo ima glavno besedo pri izvrševanju programov.

Do sedaj so imeli glavno besedo astronauti, saj se noben znanstvenik še ni udeležil poletov in — kar je glavno — ne bo prišel na vrsto pri prihodnjih poletih. To pa jezi znanstvenike. Kandidatov za polete je menda odbranih že nad 50, med njimi je pa zelo malo znanstvenikov, pa še ti ne bodo prišli na vrsto čela leta. Mnogi med njimi so se že naveličali čakanja in odpovedali službe. Zato med znanstveniki ni več starega navdušenja za sodelovanje z NASA.

NASA je močno odvisna od Pentagona. Zato v njej prevladujejo stališča, ki so v zvezi z narodno obrambo. NASA dobiva naloge, ki so bolj praktičnega kot znanstvenega pomena, znanstveno raziskovanje je odrinjeno na drugo mesto. To se čuti tudi pri organizaciji poletov. Znanstveniki svetujejo n. pr. daljše presledke med posameznimi poletmi, da bi nabrani material lahko temeljiteje obdelali. Astronavti so zainteresirani na kratkih presledkih. Za nje je vsak polet tehnična naloga, za znanstvenike pa bi bil znanstvena naloga. Cilja sta torej različna.

Astronavti in znanstveniki se ne strinjajo na primer z izrabo prostora v gondolah. Znanstveniki bi jih radi napolnili z instrumenti, astronauti vidijo le problem varnosti pred seboj.

Seveda so vmešane v ta trenja sile, ki iščejo kompromis. Prišlo so na sledečo misel: NASA naj organizira v vesolju veliko delavnico, ki bo pošiljala Surveyorje na Luno in na planete. Ti se bodo lahko hitro vračali z nabranimi podatki v vesoljsko delavnico, kjer jim bo pobrala nabrani material in obnavljala na Surveyorju vse izrabljene ali po-

končane dele. Glavno besedo na vožnjah med delavnico in planeti bi imeli znanstveniki, zvezo med Zemljo in delavnico bi pa oskrbovali astronauti-pilotje.

Debata o teh vprašanjih se sedaj vrtila v krogu vodstva NASA. Bo pa kmalu segla tudi v širšo javnost.

Treba bo namreč postaviti NASA nov program. Program za Luno je tehnično izčrpan, treba ga je le še izboljšati. Uspeh s poleti na Luno znova postavlja vprašanje, kaj naj pa delamo na Luni. Koliko so vredne milijonske investicije v ta vesoljski načrt? Ali naj se zadovoljimo samo s ponosom, da smo prvi prišli na Luno? To bo vroča debata, kajti javnost ne bo kmalu pozabila, da je bilo treba žrtvovati toliko milijonov dolarjev in bo hotela imeti od tega tudi praktično korist. Debata o odnosih med Surveyorjem in Apolloom bo torej morda že spomladi zopet na dnevnem redu, ne morda v NASA, ampak v Kongresu.

BESEDA IZ NARODA

'Fantje z Osme' so peli — a Miklavž na okna nam že trka...

NEW YORK, N.Y. — Predvečernim zvečer, 16. novembra, so nam v Ridgewoodu peli "Fantje z Osme". Zmeraj je lepo slišati domačo pesem na tujih tleh. Njujorški Slovenci smo bili tokrat dvakrat na tujem. Takšen je bil moj občutek in nekekrat mi je prav to občutje priklicalo zgodovino našega narodnega naselja v tem velikem mestu, da sem pasel svojo misel tudi v tej preteklosti in s to mislijo se mi je zdela še trpkjša usoda Slovenskega doma na Irving Avenue. "Fantje" so za ta svoj koncert najeli Kočevsko dvorano v Ridgewoodu na Fairview Ave.

Ko sem začel pisati to srenjsko poročilo, ki govori tudi o fantovskem koncertu, sem se spomnil, da je imel poročevalec I.A. tudi neko bolečino v srcu, ko je pisal o jesenskem koncertu Glasbene Maticе v Clevelandu. Njegova bolečina je navidez drugačna od moje, a vendar v bistvu ista in enaka: narodna bolečina!

Gospod I.A. je zapisal tole: "Presenetil nas je jesenski koncert s svojim sporedom. Ta je namreč obstojal le iz odlomkov oper in operet. Pesem kot taka, umetna, ljudska, izvirna, prijetna, je pa potisnjena na stran... Matica je dosedaj negovala v prvi vrsti pesmi, umetne in ljudske, najraje iz domačih krajev, ni pa zanemarjala tudi ameriških, hrvaških in srbskih, ako je nanesla priložnost..."

Clevelandska Matica je pela v lepem, starem Slovenskem narodnem domu na Sentklerju večino tuje pesmi, naši "Fantje z Osme" pa so morali zaradi brezskrbnosti in brezvestnosti nekaterih v preteklosti iti v tuj dom, da so slovenski srenji in gostitelji peli, "peli pesmi iz domačih krajev". Tako so "Fantje z Osme" zares naši fantje in njihove pesmi so zares naše pesmi. Upam, da takšni bodo tudi ostali, sebi v radost in veselje, nam pa v skupen ponos.

Tokratni program njihovega prepevanja je v glavnem bil sestavljen s pesmimi, ki smo jih že slišali. Dodane so bile dve ali tri. Med njimi Hajdrihova: *Jadransko morje* in *Adamičeva Vasoalec*.

Zbor od nastopa do nastopa pokaže svoj napredek, ki ga dobiva s stalnimi vajami. S pridobitvijo novih pevcev: Mirko Cerar, prvi tenor, Martinčič, drugi tenor, ki pa zaradi prehlada ni nastopil, in Tone Jenko, prvi bas, je zbor dobil potrebno glasovno ravnovesje, vskladitev in harmonijo.

Zal, da ves ta napredek ni prišel do tistega potrebnega izraza na tem nastopu. Bilo je nekaj malih spodrsiljev pri pevcih samih. Veliko več je bilo krivde na strani elementov, ki so bili močni izven pevcev, kar pa je seveda močno vplivalo na efekt njihovega prepevanja, ker so ti zvočni elementi prihajali v poslušalcevo uho.

Ze pri prvi pesmi, *Aljaževi Oj Triglav, moj dom* se je skazalo, posebno, če si sedel bolj v ozadju ob strani, da lepota pro-

stora še ni zagotovilo za njegovo dobro zvočnost. Sicer je dvorana dokaj boljša tudi v tem pogledu, kot je naša na "Osni", vendar se je skazalo, da ni koncertna dvorana. Tudi sedenje pri mizah, posebno, če se med prepevanjem pije in prestavlja kozarce, če se sliši tekanje natakarc in prišepetavanje naročil jedace in pijače, moti in dejansko ubija petje, ko tudi ti zvoki istočasno prihajajo v poslušalcevo uho. Priznati moram, da je bil efekt slišanja dokaj boljši, ko sem v drugem delu koncerta stal v sredini dvorane zadaj. Dodevalo se mi je, da je močno trpela prodornost nekaterih glasov, ker so se nekateri pevci zakrivali in je od njih glas naletel že na prvi zaslon ob sopevcu. Na te najmočnejše kritičnosti opozarjam, ne za kritiziranje, ampak, da bi se mislilo, če bodo "Fantje" drugič spet nastopili v tej dvorani.

Vendar vse te šibkosti, ki so se vsiljevale na nedeljskem fantovskem koncertu, ne morejo zabrisati vrednosti tega nastopa in prepevanja slovenskih pesmi; saj jih je bilo kar 25. Nikakor mi ni do tega, da bi se zadrževal pri vsaki, da bi vsako navedel in da bi o vsaki govoril, kako je bila. Na splošno je bilo prepevanje dobro in vsled tega so bili poslušalci zadovoljni in so pevce nagradili s ploskanjem priznanja; posebno solista Charlieja Guardia in Marinko Ravnikarjevo. Charlie Guardia je pel solo v *Venturinijevi Nocoj pa, ah nocoj*... Njegov glas ima lepo barvitost in sigurnost. Takšne pesmi dajejo pestrost in bogastvo pevskim koncertnim programom. Marinko Ravnikarjevo smo spet slišali v prekmurski *Odakovi Dremlje se mi*... Po mojem občutku jo je tokrat odpela kot še nikdar doslej. Glasovno, intonacijsko in čustveno je bila že kar močno dognana. Je zatorej vžgala, kot je tudi njen mehak mezzosopran lepo zvenel v Kramolčevi: *Lastovki v slovo*...

Program je bil — kot zmeraj — pri dr. Franju Delaku, ki je pevovodja naših "Fantov z Osme" — smiselno sestavljen. Peli so v štirih sklopih po pet pesmi. V njih lahko najdeš smisel in program Delakove pevske skupine. V celotnosti pa ti program da nekaj preseka, da najdeš — rekel bi — plasti duševnega in srčnega čutenja našega naroda. V tem modernem času, ko skoraj vse vrednote padajo — ali pa se močno majoje, so takšni kulturni nastopi še večjega pomena, saj nam kar na odprti dlan pokažejo in ponujajo čisto in trdno usledilo naše narodne biti in nenehne težnje po bujnem življenju.

Zdi se mi, da se dr. Delak tega dobro zaveda — to nam dopoveduje s svojo iskrenostjo, nesebičnostjo in požrtvovalnostjo — ko prisluškuje Prešernovemu stihu: *Pevec živi in umrje brez denarja!* Fantje kažejo isto požrtvovalnost in reči moram, da so zaenkrat edino zdravo osredje naše njujorške slovenske srenje. Upajmo, da bodo takšni še dolgo ostali in s pesmijo iz naših krajev porojevali novo življenje, ko ima svoj prvotni začetek v naših krajih na Slovenskem.

Na Slovenskem — v vsej narodni zgodovini pred komunističnim obdobjem — je Miklavž prihajal in dobrote delil otrokom. Prihajal je odet v skrivnost noči, ki je bila noč otroškega veselja, otroške nestrpnosti in noč otroškega verovanja. V kolikor je bilo ta večer tudi kaj bolesti, se je vse skupaj pisalo v dobro v svetu otroške domišljije in celo domiselnosti. Ta se je kazala, kako smo se pripravljali na ta blaženi večer, ki mu je bila za petami čudovita, skrivnostna polna Miklavževa noč... Vsak šum je bil za nas trepet angelskih kril, vsak premik nekje nam je zvenel, kot da je Miklavž prihajajoči korak. Pišvetra nam je bil kot da Miklavž trka na okna.

Starejši in še mnogi mlajši se spominjamo tega. Tako je bilo še pred tremi desetletji na Slovenskem. Tako je ostalo v vsaki slovenski družini prav do današnjih dni tudi na tujem. In zato bo Miklavž prišel med nas na "Osno" v nedeljo, 7. decembra.

Letos bo njegov prihod morda lep kot še nikdar doslej v naši slovenski srenji v New Yorku. Ne vem še, ali bo on že prišel k slovenski maši, ki se bo brala ta dan ob pol 4. (3.30 p.m.) v cerkvi sv. Cirila na "Osni". Lepo bi bilo, da vsi naši srenjski otroci s starši pričakajo Miklavža v prisostvovanju te "Miklavževe" maše, ki jo bo naš župnik p. Richard bral v slovenskem jeziku za srečo naših srenjskih otrok, ker oni, zbrani na tej srenjski Miklavževi nedelji, nam bodo dali novih pobud za delo ohranjanja našega slovenskega rodu na tujem.

Po maši bo Miklavž prišel s svojim spremstvom v cerkveno dvorano, da nam bo dobrote delil in povedal tudi naše skupne grehe, ki jih delamo vselej, ko njega pozablja, in vselej, kadar zapiramo srce in uho lepoti materine besede in brišemo iz svojega spomina vse tisto, kar je bilo lepega na Slovenskem v naši mladosti. Ko tako delamo, potem nimamo niti mi tistega, kar bi morali dati našim mlajšim.

Miklavž na naša okna trka. Prisluhnimo... Začutili bomo utrip srca, prišepet duše in se bomo znali vzbuditi čudežni nemir v srcih mlajših, ki bo čutili, kar je čutil naš rod v davni ni... Tudi Miklavž lahko živo prikljče to narodno davnino...

V nedeljo, 7. decembra, bomo zategadelj vsi čakali Miklavža pri Miklavževi maši ob 4. popoldne v slovenski cerkvi na "Osni". Miklavž prihaja in mi gremo njemu nasproti na to lepo srečanje z njim...

Tone Osovnik

Komemoracija ob škofovem grobu

LEMONT, Ill. — Komemoracija ob desetletnici smrti škofa Gregorija Rožmana v nedeljo, 16. novembra, je pokazala, da Slovenci v naši bližnji in daljni okolici ohranjajo nanj spoštljiv in hvaležen spomin. Veliko jih je prišlo iz Chicaga, Joliet, nekaj tudi iz Milwaukeeja, Racine-a, Waukegana, Skokie-a, St. Charlesa in drugod.

Mnogi so se udeležili slovenske maše za pok. škofa ob 1.30 pop.; komemoracija pa se je začela ob 2.30 v samostanski cerkvi. Za uspeh izvajanja programa smo se zadnji dan odločili za cerkev. Program je bil sestavljen v obliki bogoslužja božje besede. Začeli so ga pevci in pevke fare sv. Stefana s pesmijo "Blagor mu"; pri orglah je bil pevovodja g. Alfred Fischeinger, dirigiral je pa g. Janez Arko. Sledila je zborna deklaracija "Poklekimo, zberimo se!" (Marjan Jakopič); izvajali so jo učenci in učenke slovenske sobotne šole pod vodstvom g. Ane Gabrove. Nato so se jim pridružili najmlajši in so pod vodstvom g. F. dr. Humarjeve ubrano in občuteno zapeli "Rasti, rasti rožmarin".

G. Jože Rus je pripravil recitacije odlomkov iz "Zalostinke ljudstva"; to je oderski preludij za praznik junakov; po besedah sv. pisma stare in nove zaveze ga je sestavil g. Nikolaj Jelčnik (Argentina). Recitacijo so izvajali Savani, 3 člani in 6 članic; vmes je g. Rus recital besedila, ki so pojasnjevala vsebino. Navzoči so v veliki zbranosti sledili recitaciji, ki je trajala kakih 25 minut.

Nato je p. Fortunat prebral odlomek iz sv. evangelija po Janezu o pšeninem zrnu, ki pada v zemljo in mora odmrati, da obrodi obilo sadu. V govoru je pater prikazal, kako vse dobro in koristno v človeški družbi raste in se razvija iz trudov in naporov dolgotrajne tradicije. Z vzgledom moramo ohranjati in predajati mlajšim rodovom vrednote, za katere je živel in umrl škof Gregorij, ki je bil veliki duhovnik, učitelj, trpin in voditelj, ki je veliko molil; dopolnil je poslanstvo, ki ga je prejel od Gospoda; za svojo zvestobo uživa sedaj plačilo v nebeški Cerkvi.

Nato smo peli 18. prošnja ljudstva z odgovori: "Prosimo te, usliši nas!" Za sklep tega dela so pevci zapeli "Kraljevo znamenje". Sledila je procesija na pokopališče, kjer se je zaključil spored s pesmijo-Zalostinke in molitvijo. Učenka slovenske sobotne šole je položila na škofov grob slovenski šopek.

Zahvalim se vsem, ki so organizirali spored, pevkam in pevci in vsem udeležencem.

P. Fortunat, ofm

Adroguško pismo

ADROGUE, Arg. — Menda sem vam na velikonočni ponedeljek leta 1968 pisal zadnje pismo. Morda vas bo mikalo zvedeti, zakaj se toliko časa nisem oglašil. Najprej je "kriv" Baraga.

Obhajali smo Baragovo leto. Treba je bilo zbirati podrobno gradivo za Baragovo proslavo in posebej za Baragov vestnik. Izdali bi lahko v teh dveh letih vsaj 24 Baragovih vestnikov, ker je toliko res prav mikavne snovi zbrane, pa smo mogli doslej spraviti na dan le 8 števil, a zadnjih 4 še nismo mogli razposlati, ker je nastopila neka nepotrebna ovira, ker nam manjka prepotrebni darov (saj naračnine nobene ni) in ker je za Baraga in Rožmana toliko dela, da se res ne vidim iz njega.

Prav za Baragov dan 10. novembra 1968, ki smo ga slovesno obhajali v Rožmanovem zavodu v Adroguju, in na katerem je res lepo govoril tudi dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora, je izšla knjiga "Za Bogom vredna največje časti". Govori samo o Baragovi veliki pobožnosti do deviške Matere božje. V Marquetteu, v domovini in povsod drugod so jo z veseljem sprejeli. Upam, da bo lepo služila pri Baragovem uradnem postopku. Kdor ima rad Marijo in mu je Baragova zadeva res pri srcu, bo knjigo rad vzel v roke, jo bral in premišljeval ter se ob Baragovem nauku in zgledu navdušil za pravo pobožnost do Marije, ki je vsaj v nekaterih slovenskih sreh po krivdi napačnih apostolov začela pešati.

Dolga leta sem zbiral gradivo za knjigo o uslišanjih na Baragovo priprošnjo. Sredi tega leta je izšla kot četrti zvezek Baragove knjižice na 472 straneh. Več člankov in razprav o Baragovi svetosti in delu za njegovo beatifikacijo je zbranih v njej. Napisali so jih duhovniki in laiki. Skoraj 300 strani pa je samih uslišanj na Baragovo priprošnjo. Zbrana so iz vseh slovenskih verskih listov, pa tudi naravnost v Adrogu poslana uslišanja, ki nekatera prej še niso bila objavljena. Vladimira Remec pa je iz angleščine prevedel za približno 70 strani uslišanj, ki so bila sporočena v Marquetteu, pa nam je njih fotokopije preskrbel dobri kapucin James

Wolf, sedanji škofijski pospeševatelj Baragove zadeve. Ta knjiga bo prav poseben pomoček pri postopku in so se je tako v Ljubljani kot drugod zelo razveselili. Te dni jo bomo šele mogli odposlati po svetu, ker prej zaradi Rožmanove 10-letnice smrti ni bilo mogoče. Naslov je kratak: *Baraga uslišuje*.

Tako je tudi Rožman "kriv", da se nisem mogel prej oglašati.

Dne 9. marca 1969 smo v Sao Paulo v Braziliji Slovenci obhajali Baragov dan. Ko sem se vrnil, sta me tu čakali dve pismi: prvo profesorja Severja Jančevca iz Clevelanda, drugo pa msgr. dr. Janeza Hornboecksa, kjer prosita, naj bi za celovsko Mohorjevo družbo pripravil duhovne misli, ki jih je škof od adventa leta 1952 pa do svoje svetne smrti pripravil teden za teden za Amerikanskega Slovence. Prve dni avgusta 1969 je romal v Celovec rokopis sto duhovnih misli s primernimi opombami za prvi zvezek, ki je najbrž že izšel.

Tako tu kakor v Združenih državah in Kanadi ter Evropi so silili, naj bi izdali še druge Rožmanove spise iz dobe po drugi svetovni vojski. Kljub hudi revščini in resničnemu pomanjkanju se je Rožmanov zavod odločil, da bo v hvaležni spomin svojemu ustanovitelju in očetu izdal v kar moč lepi obliki te spise, ki jih bo za debelo knjigo. Upam, da bo v njej zbrano vse, kar je napisal v zdomstvu, le nekaterih govorov, ki so jih njegovi častivci sneli na trak, in članke v Amerikanskem Slovcu in Ameriški Domovini, ki jih je bilo težko pravočasno zbrati, ne bo v knjigi, a bodo tudi prišli na vrsto.

Že mesece in mesece se mučim s to knjigo, da bi človek v preutrujenosti skoraj živce izgubil, pa se mi v poglabljanju v Rožmanovo tako izredno nadnaravno mišljenje in v njegovo spreizkušnjam in bridkostmi ter ponižanji tako prenapolnjevanje življenja neprestano vrva prepričanje, da je bil škof dr. Gregorij Rožman svet mož.

O tem me potrjuje že lepa vrsta uslišanj na njegovo priprošnjo. Nekaj sem jih v članku "Rožman uslišuje" zbral v spomin 10-letnice njegove smrti. Naj tu omenim samo sporočilo Johna Cvetka iz Toronta z dne 5. oktobra 1969: "Spoštovani g. dr. Zakej. Tu vam prilagam ček 20 dolarjev za Škofov zavod. V eni zadevi smo se priporočali pok. škofu dr. Gregoriju Rožmanu in je bila naša prošnja uslišana. S tem darilom sem izpolnil svojo zaobljubo. — John Cvetko."

Naj končam z mislijo, da je Rožmanov zavod prav sedaj ob Rožmanovi 10-letnici v veliki stiski. Gोजenci morejo plačati polovico stroškov, sicer smo pa odvisni popolnoma od miloščine dobrih duš. Ne maramo stvari obešati na veliki zvon, pač pa prav rahlo trkamo na vrata plemenitih in usmišljenih sre.

Zato h koncu dve iskreni prošnji: priporočajte se v svojih stiskah škofu dr. Gregoriju Rožmanu in morebitno uslišanje sporočite tja, kamor je treba (lahko pa tudi v Rožmanov zavod v Adrogu podpisano), pa tudi na Rožmanov zavod v tistem Adroguju ne pozabite!

Vdani in hvaležni

dr. Filip Zakej

Jugoslovanska škofovska konferenca

LJUBLJANA, Slov. — Dne 13. nov. t.l. se je končalo drugo letošnje zasedanje jugoslovanske škofovske konference. Za to priložnost se je zbralo v Zagrebu 8 nadškofov, 15 škofov in 1 apostolski administrator. V dneh od 11. do 13. novembra so pod predsedstvom prvega podpredsednika JSK, ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika, razpravljali o 13 točkah, glede katerih so predhodno dobili v razmišljanje potrebno gradivo.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Nas vodnik in prijatelj je nenadno odšel

Vest, da je v Clevelandu, O., padel doma umrl predsednik NO slovenskega društva dr. Mihael Krek, je kar tresčila med Slovence v Torontu. Zastal je dih; zastal je korak; de- nam je padlo iz rok, na nas je legla vsa teža strahotne novice. Zapuščenost se nas je dotaknila in nas noče zapustiti. Časa bo potrebno, da se nam prav zavedli, kaj se je Slo- venci zopet huđega zgodilo. Gre samo od ust do ust, da se sporočilo: umrl je dr. Mihael Krek.

Ko se v nas veča zavest tega dejstva, pa prav od blizu vsta- je vprašanja: Torej ne bo več Krek nam v Torontu? Se dru- g nedeljo tega meseca je bil pri- ro, maši v cerkvi Brezmadežne

čudodelno svinjino. Ali res ne- smo več slišali lepe govorniške besede našega predsednika na slovenskih dnevih? Kaj res ne- smo več deležni njegove pri- kate dobrote, ki mu je vedno bila iz oči, ko nam je ob pri- ro ali ob slovesu podajal ro- . Nekoliko zadaj za temi vprašanja, pa se dvigajo nova, težja in je odgovor nanje najšja neznanca:

Kdo bo od sedaj naprej garal slovensko svobodo in skrbno vodil pota do nje? Ne ponuja nam rod tako nesebičnih in trudnih delavcev, kot je bil dr. Mihael Krek. Kdo bo po svobod- ni svetlo iskal prijateljev, ki slovenski narod tako potre- buje? Kdo bo temu preizkuš- enu narodu spleta vezi prija- telstva in mu koval okvir lepše prihodnosti? Kdo ve za odgovor?

— V trenutkih globoke žalosti nam je ostala samo še molitev: Bogu! Daj velikemu Slovencu Mihi Kreku svoje plačilo za ve- liko poslanstvo, ki ga je tako čestito opravljal! Nam preosta- ni pa pomagati najti odgovor na težka vprašanja, ki se dviga- jo grozeče pred nami.

P. M.

Nadpastir Gregorij je "stopil" med svoje

Bilo je, kakor da bi veliki duh pokojnega škofa dr. Gregorija Rozmana plaval po prostorni dvorani pri Mariji Pomagaj v nedeljo, 16. novembra 1969. Slo- venska družina je s svojimi du- hovniki praznovala spomin na nadpastirja Gregorija. Popol- dan, posvečen 10-letnici smrti, so krasile tri zastave: slovenska, slovenska in kanadska. Ob škof- orem kipu je bilo cvetje. Ozadje rdeč je zarelo in v svetlobi je bil rdeč napis: "Teža križa in pla- čilo."

Spominu pokojnega škofa sta bila dva zbora: Dekliški, pod vodstvom g. Toneta Zrnca CM, in zbor Vrba, ki ga vodi g. N. Krizman. G. Bogo Avsec je de- klamiral pesem "Miramar", ki jo je spesnil "pesnik" Rozman. Pesnitev pod naslovom "Teža križa in plačilo, ki jo je ob de- šetletnici smrti škofa Rozmana spesnil Jeremija Kalin, pa je za- nosno podal č. V. Čekuta. Glav- ni govor o nadpastirju Gregori- ju je imel pisatelj Karel Mauser iz Clevelanda, Ohio. Naj njegov govor berejo v odlomkih tudi bralci: "Kanadske Domovine". Zaključilo pa je spominsko pri- kate nekaj skioptičnih slik, ki so pokazale škofa Rozmana pred oltarjem Marije Pomagaj v Torontu.

ZADNJE VOŠČILO ŠKOFA ROZMANA
Draga slovenska družina! Ni še tako dolgo tega, ko sem v spominu na škofa Gregorija

zapisal, da ne verujem v to, da za velikimi ljudmi, ko umrjejo, ostane praznina. Danes, na ta spominski dan, to misel ponav- ljam. Trdno sem prepričan, da vsi veliki ljudje, ki žive po bož- ji volji kljub temu, da prestopi- jo prag večnosti, ostanejo v času s svojim duhom in s svojim zgle- dom, s svojo voljo in v svojim poslanstvom. Občutek imam, da večnost vsakokrat, ko velik člo- vek stopi vanjo, pljusne kakor val v čas in prinese vanj znova tisto, kar nama tako rado sproti zginja spred oči — Moč duha.

Zbrani smo tukaj, da skupaj kot družina obhajamo desetlet- nico smrti ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rozmana. Nismo sami. Kjerkoli so Slovenci, tam je danes spominski dan, kjerko- li je slovenski človek-begunec, tam je danes misel na škofa Gregorija.

Ne želim in nočem natakati žalosti v srca. Moj Bog, če veru- jemo v Ljubezen, če verujemo v Svobodo, zakaj bi srečnemu člo- veku zavidali, da je to troje v vsej polnosti dosegel? Zakaj bi zavidali škofu Gregoriju, da vi- di vse to, kar je sam veroval in učil, v polni luči in v vsej svet- lobli?

Ne vem, toda vsako leto, ko v novembru mislim na škofov smrti dan, mislim na božič. Že v bolnici, je razposlal tiskana voščila, ki jih je že s tresočo ro- ko še podpisal, toda podpis je komaj še moglo spoznati. Be- sedilo v tem voščilu pa je tako ljudovito lepo, da na ta spomin- ski dan ne morem mimo njega. Samo še dober mesec je do bo- žiča, naj bi besede škofa Grego- rija iz leta 1959 bile v naših hi- šah še za leto 1969.

— V revščini hleva in tiho- ti svete noči sta se pogleda devi- ške Matere in božjega Deteta prvič srečala, prvič sta se zazrla drug drugemu v oči. Vsa blaže- na in prevzeta od svete ljubezni občuduje Mati novorojenčka, ki ga je Sveti Duh upodobil v nje- nem deviškem telesu, učloveče- ni Bog pa prvič s človeškimi oči- mi zre svojo mater. Božja lju- bezen in človeško hrepenenje po Bogu sta se po dolgih tisočlet- jih zopet sešla.

Mati Marija, pokaži nam po- tem izgnanstvu Jezusa, blago- slovoljeni sad svojega telesa, in pomagaj nam, da bomo še druge z besedo in zgledom učili Jezu- sa spoznavati in ljubiti.

To naj bo naše medsebojno božično voščilo in prošnja drug za drugega v letu 1960.

Gregorij Rozman,
ljubljski škof

Slovenske duhovne vaje za može in fante

V dneh od 12. do 14. decembra bodo v Domu duhovnih vaj v Port Credit duhovne vaje za slo- venske može in fante. Vodil jih bo č. g. dr. F. Blatnik.

Veliko dobro delo bo naredil, kdor bo sporočilo o duhovnih vajah dal naprej sosedu, prijatelju, sorodniku, sorojaku.

V časih velikega hrupa, v ča- sih človeške gneče, je samota za nekaj dni tako zaželjena. Le v samoti je možno slišati božji glas in se odpociti.

Prijave sprejemajo v obeh slo- venskih župniščih in tudi g. Ja- nez Muhic: 531-7743.

Vabilo na občni zbor Hranilnice in Posojilnice slovenskih župnij

Trinajsti redni letni občni zbor Hranilnice in Posojilnice slovenskih župnij bo v nedeljo, 30. novembra 1969, ob 3h popol- dne v cerkveni dvorani župnije Brezmadežne s čudodelno sve-

tinjo na 739 Brown's Line, To- ronto 14, Ont.

Dnevni red občnega zbora:

1. Registracija članov,
2. Začetek in pozdrav,
3. Sprejem sporeda občnega zbora.
4. Volitev skrutinatorjev.
5. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora.
6. Poročajo: blagajnik, pred- sednik, načelnik kreditnega in načelnik nadzornega odbora in auditor.
7. Odobritev dividend, rebate in rezerv.
8. Volitve tistih odbornikov, ki jih poteče poslovna doba.
9. Sprememba pravil.
10. Slučajnosti; med te spada tudi razdelitev nagrad. Zaklju- ček.

Tajnik: John Marn, I. r.

Darovi misijonarjem za Božič 1969

Na zadnjem sestanku Barogo- vega misijonskega krožka so člani razdelili "pridelek" letoš- nje misijonske nedelje. Darovi so bili razposlani na 18 naslovov. Prejeli bodo: Slovenski misijo- nar na Madagaskarju č. g. F. Buh \$600; sr. Ksaverija Pirc, Siam, \$100; sr. Anica Miklavcic, Taivan (Formosa), \$100; Rev. Vladimir Kps, S.J., Tokyo, Jap- onska, \$50; Rev. Ivan Oballa, Tanzania, Afrika, \$50; sr. Mad- dalena Kajnc, West Bengal, In- dia, \$50; sr. Ana Zidaric (prej Sylvester), Tchad, Afrika, \$50; Rev. Joseph Cukale, S.J., Cal- cutta, India, \$50; sr. Ksaverija Lesjak, O.S.U., Transvaal, Afri- ka, \$50; sr. Marjeta Mrhar, Au- dandroy, Madagaskar, \$50; sr. Jeanne E. Pogorelc, Cape Prov., S. Africa, \$50; sr. Rosaria Brilej, Taivan, Formosa, \$50; sr. Jose- phine Zupancic, Japonska, \$50; sr. Marie Vincent, Cape Prov., South Africa, \$50; sr. Lidia Krek, Santiago de Chile, Čile, \$50; sr. Miriam Zalaznik IBMV, Kanpur, India, \$50; sr. Palmina Dvorsak, Betlehem, Izrael, \$50; Rev. Joseph Kokalj, S.J., Zam- bia, Afrika, \$50.

Prošnja Žirovcem

Nekaj let pred drugo svetov- no vojno je č. g. župnik Pečnik zgradil novo župnišče, v staro pa povabil č. sestre Notredam- ke, ki so potem prirejale gospo- dinjske in jezikovne tečaje in tudi drugače pomagale vzgajati žirovsko mladino. Vojna je vse vzela. Nemci so pregnali gospe- de in sestre, požari in eksplozi- je so popolnoma uničili obe žu- pišči, župno cerkev pa močno poškodovali.

Sedanji g. župnik skuša vse popraviti in obnoviti. Gradi no- vo župnišče in ker sam ne zmo- re vsega dela v obširni fari, je povabil tudi sestre in za nje kupil staro Jurčinkovo hišo. Tu- di cerkvena streha je nujno po- trebna popravila. Vse to po sta- lo milijone. G. župnik je ne- umorno delaven in prime za vsako delo; tudi Žirovci mu ra- di pomagajo, ne morejo mu pa dati trdnih deviz, ki so potrebne za nabavo raznih potrebščin v inozemstvu. Podpisani se obra- čamo na vse rojake in prijate- lje s prošnjo, da po svojih mo- čeh pomagajo.

Darove lahko pošljete direk- to na naslov:

Č. g. Pavle Kržišnik, župnik,
Žiri nad Škofjo Loko
Jugoslavija

ali v Kanadi na:

Mr. Viktor Trček, 86 Fern Ave.
Toronto 156, Ont., Canada

v USA pa na:

Mr. in Mrs. Jacob in Anna
Jesenko, 3567 W. 61 St.
Cleveland 44102, Ohio

ali na:

Mr. Anton Zakelj, 5516 Carry
Ave., Cleveland 44103, Ohio.

L. Ambrožič st.

OBLJUBA DELA DOLO

Bilo je kakih sedem minut ho- da in toliko minut je še manj- kalo do osme ure zjutraj. Ob tej uri se je namreč pričnela šola vsak dan, trajala je pa do opol- dan. Popoldanska ura se je pri- čela ob enih in je trajala do pe- tih.

Ko sem prihajal v bližino av- tomobila, kakih 25 metrov je še bilo do njega, je že bilo nekaj otrok tam. Od daleč so gledali to čudo. Približati se nihče ni upal. Jaz sem na šolo popolnoma po- zabil. Bil sem vedno, kot še se- danj, zelo boječ. Stal sem zadaj za drugimi otroci in buljil pre- ko njihovih ramen. Obhajala me je neka groza, da so mi lasje kar pokoncu vstajali in privzdigova- li klobuk na glavi. Takrat otro- ci nismo hodili tako brezglavi v šolo, kot hodijo danes. — Bilo mi je, da bi se obrnil in bežal nazaj domov povedat atu in mami, kako čuden voz — brez štanget —, stoji pri stranskem križu. Ker so drugi vztrajali, sem tudi jaz. A le bolj od zadaj. Da je ura že zdavnaj odbila o- sem, na to ni nihče mislil. Pa je odbila devet — in deset, mi smo pa še vedno stali na istem me- stu. Kaj smo se pogovarjali, ne vem več. Škoda. Gotovo bi bilo ali je bilo, zelo zanimivo — stro-

kovnjaško govorjenje. Moralo je biti krog pol enajste ure, ko je zaropotalo. Vžgal je motor. Ta- krat smo po pa pobrali v breg, prav gori pod Čeponovo in Stal- cevo hišo. Potem smo videli, da sta se tista dva moža vsedla v tisti čudni voz, ki se je začel premikati sam — brez konj ali druge vprege in — brez štanget — oje ter odpeljal proti Ljub- ljani.

Joj, kako čudo je to bilo. Ko se ropot motorja ni več čul, smo se šele spomnili na šolo. Ravno enajst je bila ura in zvoniku, ko smo prišli proti šoli. Vsi iz gor- nje polovice občine, iz Hruševe, Gabrja, Šujice in iz Stranske yasi, smo zamudili tri ure šole. Zato smo morali biti vsi do treh popoldan v šoli, med popoldan- skimi učenci. Nič prijetno ni bi- lo to. Bili smo lačni in bil je strah, kaj bodo rekli doma — če ne bo še po zadnjici kaj padlo. Vendar smo iz šole grede obsta- li na tistem kraju, kjer je stalo tisto čudovito vozilo in modro- vali, se kregali in nazadnje še stekli.

Tam smo se že večkrat tepli s Strančani, ko smo se razhaja- li vsak po svoji poti. Nekoč nas je razganjal neki starejši fant, pa je mene tako brenil v zad- njo stran, da skoraj mesec dni nisem mogel pravilno sestiti. Pa se tega nisem upal doma po- vedati. Pač otrok. Pa sem presta- jal kar precej bolečin. — Mogo- če sem pa ravno radi tega bil že trikrat operiran na hemoro- idih? Morda pa res. Od tistega časa se potem nisem več boril s Strančani. Pa tudi z drugimi ne. Ostal sem od takrat vse do danes strahorit.

Na tisto mesto, kjer je stal ti- sti avtomobil, na tisti stranski križ in sploh na tisto stransko cesto, ki smo jo nazivali stran- sko zato, ker pelje na Stransko vas, potem pa dalje skozi Čeplje, čez Peske in proti Št. Vidu, imam sploh težke in slabe spo- mine. V šolskih letih večkrat tepež ob razhodih proti Šujici in Gabrju eni, drugi pa proti Stranski vasi in Utiku. Pa na ti- sto brco in tolike bolečine. In pa gledanje in posledice prvega av- tomobila.

Pozneje, ko sem bil pri cest- nem odboru in smo potegnili ce- sto naravnost od vasi Razore na polhograjsko cesto, smo morali odstraniti — stranski križ — in sicer z dogovorom, da ga na stroške cestnega odbora presta- vimo nekaj metrov proč, ob strani na novo speljane ceste. Ko je bila cesta končana in od- dana v promet, pa na postavitev križa na dogovorjeno mesto ni

RAZPIS AMERIŠKA DOMOVINA

razpisuje

DELOVNO MESTO ZASTOPNIKA ZA ST. CLAIRSKO OKROŽJE

POGOJI:

Znanje slovenščine in angleščine, znanje strojepisja. Nastop dela takoj.

Pismene ali osebne prijave sprejema:

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

TELEFON: 431-0628

nihče več mislil. Jaz sem več- krat opominjal na to v pisarni cestnega odbora, pa so bila kar bolj gluha ušesa. Takrat je po Ljubljani v razne pisarne že prodiral duh komunizma. S tem duhom je prihajala napoved po- diranje križev, ne pa postavljan- je. Ker sem za postavitev vse- lej naletel na gluha ušesa, sem se obrnil naravnost na bana dr. Natlačen. Prijavil sem se na u- radno avdienco in mu potožil položaj. Takoj je dal ukaz, da se križ postavi. Potem so mi po- nagajali s tem, da so dali napra- viti tak cementen podstavek, da ni bil nikakor primeren. Zahtev- val sem drugačnega. Pokazal sem jim načrt, približno, kakš- nega hočem. Končno so mi ugo- dili, vendar pa ne čisto po mo- jem načrtu. In ta križ, kakor mi povejo, še danes stoji in ga tu- di menda nihče ni poskušal po- dirati po "osvoboditvi", kakor so mnoge druge. Je pač postavljen na močnem temelju, ki bi dal preveč muje za podiranje. Ob tej priliki sem imel tudi precej pregovarjanja s priključitvijo stranske ceste na novo premak- njeno polhograjsko cesto. Benti- li so posestniki zemlje, kakor Strančani.

(Dalje sledi)

Sporazum Nixon-Salo zbirka kompromisov!

WASHINGTON, D.C. — Naši stiki z Japonsko trpijo še zmeraj od posledic zadnje svetovne vojne. Po končani vojni je mo- rala naša dežela varovati svoje obrambne interese in v tej želji postaviti trde pogoje za mir z Japonsko. Zelo hitro je začela naša politika kazati svojo po- pustljivost in vpoštevjanje ja- ponskih želj. Velik del naših mi- rovnih pogojev iz prvih povoj- nih let je že pokopan, kar jih je še ostalo, počasi izginjajo, ali se vsaj na novo oblikujejo.

Temu namenu je bilo posve- čeno tudi sedanje srečanje med predsednikom Nixonom in ja- ponskim ministrskim predse- dnikom Satom, ki je dalo prilo- povod za celo vrsto novih kom- promisov. Vsak med njimi po- meni več ali manj novo popu- ščanje napram Japonski. Naj- važnejši je kompromis o zalogah našega nuklearnega orožja na Okinawi. Amerika bo zaloge u- maknila še pred koncem leta 1972, toda imela bo še zmeraj pravico, da jih tja vrne, ako bi interesi naše obrambe to zahte- vali.

Z Okinawe izginjo torej naše atomske in vodikove bombe, to- da ne popolnoma. S tem gotovo ne bodo zadovoljni japonski na- cionalisti, pa tudi ne naši zago- vorniki čim močnejših ameri- ških vojaških postojank v vzhodni Aziji. Do 1. 1972 preide tudi vsa civilna uprava na Okinawi v japonske roke, ostanejo pa tam še naše vojaške posto- janke, ki pa ne bodo imele s prebivalstvom nobenega uprav- nega posla.

Tudi sporazum o gospodar- skih predmetih je poln kompro-

misov, ki ne zadovoljujejo ne vseh ameriških in ne vseh ja- ponskih pričakovanj. Vsi spora- zumi so le načelnega značaja. Podrobnosti morajo biti šele do- govorjene. Od njih bo odvisno, koliko praktičnih koristi bo ime- la od sedanjih pogajanj ena in druga stran.

Pač pa je dobro, da bo doseže- ni sporazum lahko služil za vzor- ec za pogajanja s Filipini. Tudi Filipini imajo podobne želje kot Japonska. Znebiti se hočejo obve- z, ki izvirajo še iz zadnje sve- tovnne vojne, želijo pa istočasno več svobode v trgovanju z našo deželo. Filipinski predsednik Marcos je bil sedaj izvoljen na novo, je torej upravičen, da na- stopa v imenu svoje dežele. Mi- slijo, da se bodo pogajanja kma- lu začela.

ZA SMEH

Avto šoferske šole se je usta- vil pri gasolinski črpalki. Usluž- benec je opazil, da se avto še vedno trese.

"Gospodična, ustavite motor," je dejal voznici.

"Saj sem ga," je odgovorila ta. "Le učitelj še vedno trepeta."

CLEVELAND, O.

Zenske dobijo dete

Hišno delo

Iščemo žensko za delo ob torkih vsak drugi teden v odras- lelem domu v Lyndhurst, No. 9 bus linija. Priporočila. Kličite po 4. uri 449-0772.

—(229)

MALI OGLASI

Stanovanje išče

Starejša slovenska dvojica išče 4-sobno stanovanje zgoraj, čisto in mirno, v bližnji okolici Sv. Vida. Kličite 431-0628.

(x)

Garažo išče

Slovenska družina išče garažo v svetovidski okolici, od 60 do 74 ceste. Kličite: 391-5841.

(227)

V najem

V fari sv. Lovrenca — 4 lepe opremljene sobe, spodaj, garaža, blizu busa, trgovin, priporočila. Kličite 341-7345.

—(229)

V najem

Oddamo 6 sob in kopalnico v najem, na novo dekorirano, par- na gorkota. 1230 Norwood Rd. zgoraj.

—(234)

Soba se odda

Opremljena soba se odda mo- škemu. Garaža na razpolago. Si lahko tudi kuha. Naslov: 18105 Marcella Rd., med 185 St. in Lake Shore Blvd., tel. IV 1-0016.

(228)

Hiša naprodaj

Dvodružinska, 4-4, zaprt poré, garaža za 2 kare na Huntmere Ave., v Euclid Beach okolici. \$20,500. Nobenih agentov. 942-8161.

(229)

PRIMITIVNE ZGRADBE — V sredi mesta Singapurja so postavili nasproti mestni hiši vrsto primitivnih koč, v njih pa razstavili vse, kar je zanimivega in važnega v 150-letni zgodovini mesta in njegovega pristanišča. Singapur je veljal nekdaj za "Gibraltar Vzo- da" in je bil eno najvažnejših britanskih oporišč v Aziji. Vse to je minilo in Singapur je sedaj neodvisna republika.

F. S. FINZGAR:

POD SVOBODNIM SONCEM

Krik se je ponovil, proti levi se je gibalo nekaj v travi kakor jezdec. Brez razsodbe, gnana od strahu pred Huni, je zapodila konja in bežala pred krikom, ki se je pojavil na stepi. Celu uro se je gnala v divjem skoku po ravnini. Bežala je ravnina, v meglo so ginili grmiči, vstajali so novi pred njo, od zadaj pa je čula še vedno krik in klopotaanje konj. Večkrat se ji je zdelo, da je zazrla pred seboj dolg pas. Donavo, in vselej je trčila s povodci po konjskem vratu, da je vrli dirkač še bolj stegnil noge in letel kakor strelica. Toda vselej se je megla čudovito prelila in pretočila, pas vodne gladine je izginil in zopet sama mrtva, brezkončna ravan. Čedalje bolj je čutila, da ji popuščajo moči, konj je ponehaval in se spotikal. Segla je po cajnici, da bi ga izpodbodla z grizljajem suhorja, ali cajnice ni bilo na sedlu. Kjer je počivala, jo je v naglici pozabila. Bila je brez brašna. Kakor bi ji odrezal zadnji up, so ji onemogle roke, konj se je ustavil in šel s trudnim korakom počasi dalje. Ljubinica se je okrenila v sedlu in prisluškala. Nič krika, nič klopotaanja, vse mrtvo, vse mirno. Slišala je samo svoje srce, ki je plulo razburjeno in glasno v prsih.

"Morana, sedem najlepših kozličkov tebi, ker si mi priza-

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

WANTED QUALITY CONTROL INSPECTOR FIRST SHIFT

Must have ability to work with figures and associate with people. High school graduate. Excellent employee benefits.

W. H. HUTCHINSON
& SON

1031 N. Cicero, Chicago
An equal opportunity employer (227)

GENERAL WAREHOUSE WE HAVE SEVERAL OPENINGS FOR GENERAL WAREHOUSE

Excellent starting salary. Many Company paid benefits. Apply in person or call DON

439-5880

MATHESON
SCIENTIFIC, INC.

1850 Greenleaf
Elk Grove Village, Ill.

(229)

SHIPPING DEPARTMENT NEEDS YOUNG MEN TO CRATE SIGNS

APPLY
ACME-WILEY
CORPORATION

2480 Greenleaf Ave.
Elk Grove Village
437-1950
An equal opportunity employer (228)

MACHINIST

Class A

Setup and operate all types of machine tools. Steady work in clean, modern shop. 1st, 2nd and 3rd shifts. Excellent employee benefits. Contact:

W. H. HUTCHINSON
& SON

1031 N. Cicero Ave.
An Equal Opportunity Employer (227)

edino upanje, jo je zapustila. Begunke se je polastila zdvojenost.

"Morana, pridi, zakaj izgubljena sem!"

Noge so se ji tresle, izmaknila jih je iz stremenov in trudna, uničena zdrnila iz sedla v travo. Legla je na zemljo, pomislila je na dom, na očeta, na brata, na ljubljene, telo se ji je streslo, grenkoba ji je zalila grlo, udrle so se solze in plakala je, kakor bi se zvijal ubog črviček v prahu brez nade, pohojen in boreč se s smrtjo. Ni se ozrla za konjem, ki je ril skozi trstje in iskal vode v zelenih kalužah. Začela se je kesati, da je zapustila tabor Hunov. Zakaj je tako malo zaukala Iztoku in Radu? Saj sta vrta vojsčaka, vsi Slovenci jo ljubijo in vsa srenja se je gotovo že dvignila nad Hune, da bi jo otela. In sedaj bodo prišli, nje pa ne bo, umrla bo sredi stepe, umrla morda v gozdu od lakote. Glasno je zaihtela, z lasmi si je zakrila lice in ga pritisnila na vlažno, rosno zemljo.

Ko se je izsolzila, se ji je polagoma vračal mir in pogum. Trudna omotica se ji je obesila na trepalnice. Vstala je, toda kolebna so se ji šibila, sesedla se je vnovič, si dela čepko pod glavo, si pokrila obraz z lasmi in zasopala.

Cez dolgo se je stresla in prebudila. Sedla je, razdelila lase in jih odgrnila z obraza. Visoko nad njo je žarelo sonce. Vsi oblaki so se razkadi, rosa v travi se je posušila. Vroči žarki so posušili mokro obleko, kri ji je umiril spanec, po udih je začutila novo moč, srce je zajelo zopet iz čaše upanja. Ozrla se je po konju. Blizu nje se je mirno pasel. Ko ga je poklicala, je prišel k njej, pripognil glavo in pritisnil k njenemu vratu gorke nozdrvi. Ljubinica ga je objela in stisnila njegovo glavo k sebi. Potapljala ga je po zvestih očeh in mu govorila:

"Ti edini, moje upanje! Kajne, da me rešiš? Kako ti bom stregla v gradišču! Kakor globa te bom krmila z zlato pšenico!"

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

CLERK TYPIST

preferably with some experience in automotive accounting, licensing, titles, and sales tax matters. Pleasant air-conditioned and congenial office, fast growing Pontiac Dealership. — All company benefits.

Apply to Office Manager

CHAPPELLE PONTIAC

3150 W. Ogden (at Kedzie) (228)

REAL ESTATE FOR SALE

MIDLOTHIAN — 4 bdrm. Brk. Cape Cod. 2½ c. gar. storm windows, excel. cond. \$19,500. Owner FU 9-8816 (228)

9 YRS. OLD—2-6 RM. Apts, finished bsmt., 2 c. gar., fenced cor. yd., by owner. \$48,000 full price—\$25,000 dwn. for 6 pct. mtge. 227-1530 anytime (228)

2-FLAT BRK. 2-6's

By Owner — after 5

IV 2-7299

(228)

ROSELLE—Owner must sell low as \$5,000 dwn. Will finance 6½% 11 yr. old all brk. 3 bdrm., cent. air-cond. humidifying, crptg. 4 bks, to schls., trains, shpg. Full bsmt. \$24,900 894-1683 (228)

HOFFMAN ESTATES—OPEN HOUSE SUN. 11-5 PM. OWNER MUST LV. STATE. Immed. Occup. Beaut. 3 bdrm. brk. ranch, 2 baths, bit-in kit. ¼ acre. Many, many free extras. Low dn. payment, 4½% G.I. mtg. Middle \$20's. Or offer. 110 Globe dr. 894-4694. (228)

Nato je vstala. Ker jo je žgalo v ustnicah, je šla po gazi, ki jo je utrl konj skozi loček, v strugo, pokleknila k sivemu tolmučku, z roko posnela zelena predena z vode in se napila. Potem se je vrnila, obrzala konja in zajezdila.

Kam sedaj? Za njo planota, pred njo griči in lesovi. Kako so podobni gozdom Slovencev! Kaj, če jo je Alanka nalagala, ko je govorila o Donavi? Nič se ni spominjala, če jo je Hun nesel prek vode, ko jo je ugrabil. Morda je tabor na levem bregu? Morda je blizu gradišča? Sedela je na konju, ki je nemirno grebel z nogo in prosil: "Poženi! Spočil sem se!"

Po dolgem razmišljanju je sklenila, da pojezdi proti gozdom. Upala je, da tam naleti na kakšno tračansko ali alansko selo. Lakota jo je silila, da poišče ljudi, se nasiti in poizve, kod bi do Slovencev.

"In če me zaslužnijo? Naj me! Boljše suženjstvo kakor življenje pri Tunjušu. Saj pride dan, ko se Slovenci ulijo po ravni in tedaj bom oteta. Zasukala je konja ob strugi in jezdila proti gričem. Kmalu je bila v senci starih bukev. Na tleh je bilo nastlano z zrelim žirom. Kakor neverica je smuknila s konja, začela luščiti žir ter si tešiti glad. Domislila si je, kolikokrat sta z Iztokom pobirala žir po gozdu, ko sta se klatila kot otroka za ovčami. Nabrala si ga je mnogo in ga nasula v haljico krog pasu, ker ni imela cajnice.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St.

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road

531-1235

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne dobiva še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, lomo novemu naročniku poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

KUPON

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime

cesta

mesto in država

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime je

Moj naslov je

mesto in država

Potem je sedla zopet na konja in jezdec grizla oljnata jedra.

Popoldne je prišla na široko ravnico sredi lesov. Slišala je mukanje govedi. Kakor iz groba ji je zadonel ta glas, ki je votlo odmeval po gozdu.

"Pri ljudeh sem."

Izdrla je bodalce iz sedla in ga skrila za pas. Odmotala je konopec in otvezla nanj konja ter konec privezala za bukev.

Previdno je šla iz gozda proti kraju, kjer se je glasilo mukanje. Dim se je dvigal, pri ognju je videla nekaj otročajeve. Pogumno je šla proti njim. Ko so jo zagledali ožgani, počrnili, nato pa bežala naglo h konju, goli otroci, so zbežali in kričeli

se drevili proti gozdu. Ljubinici je zadišala pečena repa. Skokoma je bila pri žerjavici in pograbila, kar je mogla, nato pa bežala naglo h konju nazaj.

(Dalje prihodnjič)

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLISKA PODPORNIA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

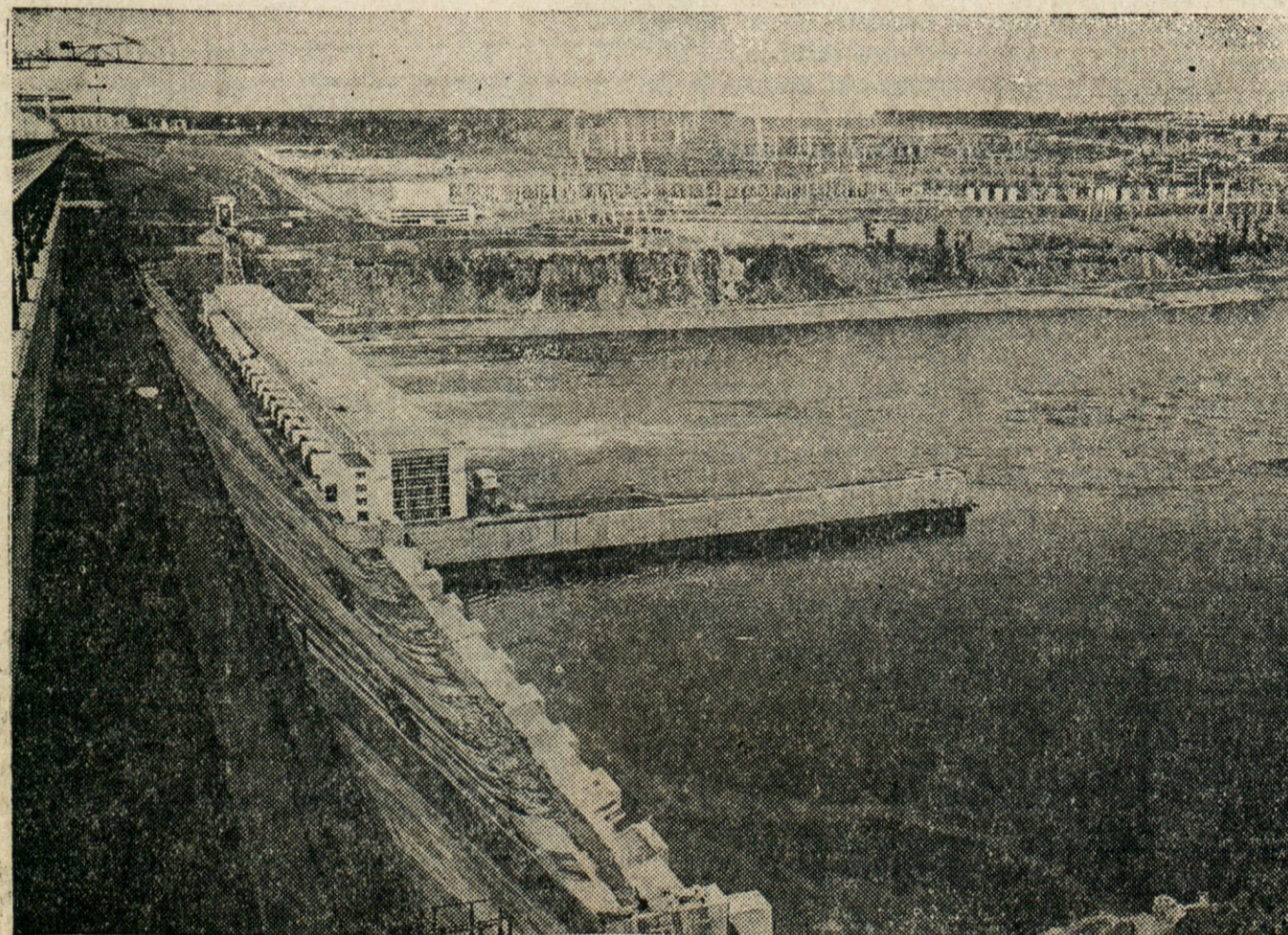
Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v vaši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

NAJVEČJI JEZ NA SVETU — Rusi so zgradili največji jez na svetu pri Bratsku na reki Angari v Sibiriji. Na sliki vidimo del jezu z elektrarnami. Jez ni posebno daleč od meje s Kitajsko in bi utegnil biti v slučaju vojne zanimiv cilj za kako kitajsko atomčico.